

захищеності й задоволення основних потреб усіх учасників освітнього процесу, їхнього професійного розвитку. Якщо одним з учасників освітнього процесу є іноземний студент, освітнє середовище постає як посередник між ним і середовищем країни навчання. Наголошуючи на допомозі, яку отримує іноземний студент, у наукових дослідженнях часто вживають термін «підтримувальне освітнє середовище». Важливою функцією такого середовища є медико-психологічна, адаптаційна, дидактична допомога іноземним студентам. Дослідження прогнозованих вірогіднісних проблем, пов'язаних з дезадаптацією студентів-іноземців в освітньому середовищі України важливо розпочинати з аналізу механізмів виникнення проблемних ситуацій адаптації, що можуть призводити до девіантності поведінкових реакцій особи. Головне завдання адаптації студента до навчального процесу у вищому навчальному закладі – виробити свою власну модель поведінки, набути певних якостей (знань, умінь, звичок тощо), які необхідні для комфортного перебування.

Одним з провідних критеріїв адекватної адаптації студентів в освітньому просторі є показники успішності навчання - поточна успішність, результати підсумкових модульних контролів, результати екзаменів. Успішна адаптація до умов навчання залежить від вибору певної стратегії навчальної діяльності і напрацювання операційних механізмів для її здійснення. Ця стратегія з високою ймовірністю забезпечує максимально повну самореалізацію особистості в умовах вищого закладу освіти (мається на увазі не лише навчальна, але й позанавчальна діяльність, наприклад студентське самоврядування, студентські гуртки тощо). Вміння реалізувати себе в багатьох формах діяльності, передбачених у вищому закладі освіти, і визначають адаптованість до студентського життя.

ДОСЛІДЖЕННЯ ЕПІДЕМІОЛОГІЧНИХ ДЕТЕРМІНАНТІВ РАКУ ЩИТОПОДІБНОЇ ЗАЛОЗИ

**Присяжнюк А. Є., Гудзенко Н. А., Фузік М. М., Хухрянська О. М.,
Бабкіна Н. Г., Даневич С. А.**

Національний науковий центр радіаційної медицини НАМН України

Як свідчать результати епідеміологічних досліджень єдиним достовірно встановленим фактором ризику раку щитоподібної залози (РЩЗ) є іонізуюче випромінювання, особливо, коли опромінення сталось у дитинстві. Тому вивчення цієї патології після Чорнобильської аварії привернуло значну увагу. Встановлено, що в атмосферу було викинуто близько $1,8 \text{ EBq } ^{131}\text{I}$. Більше 10 % цієї активності випало на території України. Через 4–5 років після аварії відмічено зростання захворюваності на РЩЗ дітей. Вважається, що це зумовлено впливом опадів ^{131}I та спостерігається переважно у північних регіонах України. Вивчення асоціативного зв'язку між радіаційним випромінюванням та ризиком виникнення РЩЗ встановило, що величина атрибутивного радіаційного ризику цієї патології в японській когорті (LSS) осіб, які перенесли ядерне бомбардування, склала 25 %.

Разом з тим, у формуванні рівня захворюваності на цю патологію істотну роль можуть відігравати низка природних, генетичних, соціальних і виробничо-економічних чинників, серед яких можуть бути і ендокринні руйнівники (дизраптори), включаючи пестициди. Це свідчить про необхідність більш поглибленого вивчення можливого поєднаного впливу іонізуючого випромінювання та ендокринних дизрапторів на виникнення РЩЗ в українській популяції в цілому та у групах населення, яке постраждало внаслідок Чорнобильської аварії.

Мета: Оцінка можливого впливу застосування пестицидів у сільськогосподарському виробництві на формування рівня захворюваності на РЩЗ населення України після опромінення за рахунок опадів радіоактивного йоду чорнобильського походження.

Матеріали і методи. Об'єктами дослідження були захворюваність на РЩЗ населення України у 2001–2013, 2014–2019 рр., середні обласні поглинуті дози опромінення щитоподібною залозою та обсяги застосування різних груп пестицидів в областях України. Розраховано вікові, грубі та стандартизовані показники захворюваності (світовий стандарт), щорічні та за періодами спостереження.

Результати. Кореляційний аналіз вказує на достовірний зв'язок між середньообласною поглиненою дозою опромінення щитоподібною залозою та рівнем захворюваності на рак цього органу у 2001–2013 рр. ($r = 0,4203$, $P < 0,05$). Це дає підстави зробити висновок про існування впливу радіаційного фактору на формування рівня захворюваності на РЩЗ. Поряд із цим, відмічено відносно високі показники захворюваності на цю патологію у південних областях із низькими дозами опромінення. Тому, ймовірно, на рівень захворюваності на аналізовану патологію могли впливати інші негативні фактори, зокрема, з групи ендокринних дизрапторів, таких як пестициди, що більш інтенсивно використовуються у сільському господарстві південних регіонів країни. Встановлено достовірну величину кореляції поміж обсягами застосування пестицидів та захворюваністю на РЩЗ у 2001–2013 рр. ($r = 0,4963$, $P < 0,05$). На наступному етапі дослідження буде застосований метод множинної кореляції для встановлення величини поєднаного впливу досліджуваних факторів.

ЕКОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ЯКОСТІ ХАРЧОВИХ ПРОДУКТІВ

Решетило Л. І., Зарічна О.З.

Львівський торговельно-економічний університет,

Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького

В умовах сьогодення ряд техногенних факторів мають негативний вплив на навколишнє середовище, що, у свою чергу, призводить до значного забруднення питної води, повітряного басейну, ґрунтів важкими металами, нафтопродуктами, хімічними речовинами, які, у подальшому, можуть потрапляти і акумулюватись у харчових продуктах. Крім того, має місце широке застосування хімічних речовин у процесі виробництва харчової продукції.